

Samen naar School Handreiking voor Gemeenten

U bent benaderd door een initiatiefnemer van een Samen naar School klas. U heeft misschien al wat gehoord over Samen naar School klassen waar kinderen met en zonder handicap samen spelen en samen leren. Er zijn al tientallen van deze klassen in Nederland en we willen er graag in elke gemeente minstens één.

Graag leggen we in deze handreiking uit wat de meerwaarde van een Samen naar School klas is en hoe de gemeente een Samen naar School klas kan ondersteunen.

1. Waarom een Samen naar School
2. Hoe kan de gemeente de oprichting van een Samen naar School klas ondersteunen.
3. Achtergrond: hoe is Samen naar School ontstaan?
4. Wat is een Samen naar School klas
5. Voor wie is de Samen naar School klas
6. Wat kunt u van het Expertisecentrum Samen naar School verwachten

1. Waarom een Samen naar School klas

In toenemende mate zien gemeenten in Nederland de meerwaarde van de Samen naar School klas als onderdeel van een gewone school.¹ Het is thuisnabij onderwijs voor kinderen (met ernstige beperkingen) met goede zorg binnen een reguliere school. Kinderen met en zonder beperking kunnen zo met elkaar leren en met elkaar spelen. Een Samen naar School klas sluit met name aan bij Global Goal 4 in het Sociaal Domein²: Gemeenten zorgen voor iedereen toegankelijke faciliteiten en voorzieningen, goed en inclusief onderwijs en een leven lang leren. Global Goal 4 gaat over kwaliteitsonderwijs en het tegengaan van segregatie en ongelijke kansen.

Diezelfde opdracht te zorgen voor goed en inclusief onderwijs en het tegengaan van segregatie, vloeit ook voort uit het VN-verdrag Handicap. Het verdrag is sinds 2016 van kracht in Nederland. Het heeft als doel dat de wereld toegankelijk en inclusief wordt voor iedereen. Het verdrag draagt de overheid op ervoor te zorgen dat de achterstanden die mensen met een beperking ervaren om volwaardig mee te kunnen doen, worden weggenomen.

Voor gemeenten betekent dit dat zij passende maatregelen moeten nemen zodat personen met een handicap zo zelfstandig en onafhankelijk mogelijk kunnen leven³. De Jeugdwet, de Participatiewet en de WMO sluiten aan bij die opdracht en vragen gemeenten een lokale

---

¹ Dagelijks komen er ruim 10.000 leerlingen en 500 leerkrachten van reguliere scholen in contact met kinderen met een beperking.

² <https://vng.nl/sites/default/files/5971.002-04-globalgoalsbrochure-wtk-lr.pdf>

³ <https://vng.nl/artikelen/handreiking-lokale-inclusie-agenda>;

https://vng.nl/files/vng/pagina_attachments/2016/vn-verdrag-handicap_20180227.pdf

inclusie agenda op te stellen. Een Samen naar School klas past in die lokale inclusie agenda.

Reguliere scholen moeten Passend Onderwijs uitvoeren en staan voor de opdracht leerlingen met een beperking les te geven. Scholen profiteren van de kennis, ervaringen en zorg die vanuit de Samen naar School klas binnen de school wordt overgedragen en ingezet. Denk bij kennis bijvoorbeeld aan kennis over handicaps en moeilijk verstaanbaar gedrag. Zo kan de reguliere school inclusie realiseren. Leerlingen die dreigen uit te vallen, kunnen op school blijven in combinatie met ondersteuning vanuit de Samen naar School klas.

2. Zo kan de Gemeente de oprichting van een Samen naar School klas ondersteunen

De initiatiefnemer van een Samen naar School klas is geholpen met bondgenootschap van de gemeente. Een bondgenoot die inclusie uitdraagt en in praktijk wil realiseren. Die meedenkt en faciliteert.

De gemeente kan het volgende voor de Samen naar School klas doen:

- **Financiering:** zorg voor een adequaat tarief vanuit de Jeugdhulp dat maatwerk voor het kind in de Samen naar School klas mogelijk maakt;
- **Verhuur:** geef toestemming voor het huren van het lokaal tegen een gereduceerd tarief zoals dat geldt voor maatschappelijke instellingen;
- **Toegankelijkheid:** maak aanpassingen zodat het schoolgebouw toegankelijk is voor leerlingen met fysieke, visuele of auditieve beperkingen;
- **Ambassadeurschap:** help de visie op inclusie en de waarde van de Samen naar School klas te verspreiden. Dat kan bijvoorbeeld in het reguliere overleg tussen gemeente, afdeling jeugdzorg en het samenwerkingsverband van scholen.
- Neem de optie van een Samen naar School klas op als doelstelling in de **lokale inclusie agenda**.

3. Achtergrond: hoe is Samen naar School ontstaan

Veel ouders van kinderen met (ernstige meervoudige) beperkingen kiezen voor een reguliere onderwijsomgeving in hun eigen wijk en gemeente omdat hun kind:

- enorm geniet van de contacten met kinderen zonder beperkingen
- meer leert in contact met leeftijdgenoten zonder beperking
- kinderen zonder beperking leren dat iedereen erbij hoort.

De leerlingen van de school leren kinderen met een beperking kennen en begrijpen, doordat ze samen spelen, voorlezen en helpen in de Samen naar School klas. Dit roept zorgzaamheid op, creëert ruimte voor diversiteit en draagt bij aan nieuwe vriendschappen. Kinderen leren van elkaar en dat is goed voor de ontwikkeling van alle kinderen.

Daarnaast vergroot deelname aan een reguliere school de wereld van de ouders van kinderen met een beperking, omdat zij andere ouders ontmoeten op het schoolplein. Ouders en hun kind met een (ernstige) meervoudige beperkingen worden gekend en herkend in hun eigen wijk en gemeente. Zowel het kind als de ouders horen erbij.

4. Wat is een Samen naar School klas

Een Samen naar School klas biedt een stimulerende leeromgeving voor kinderen met (ernstig meervoudige) beperkingen in een reguliere school. Zij hebben een eigen aangepast klaslokaal. Zoveel mogelijk sluiten de kinderen aan bij de school; ze nemen deel aan activiteiten in en met de klas die bij hun leeftijd past. Zo leren kinderen met en zonder handicap elkaar kennen en begrijpen, wat goed is voor de ontwikkeling van alle betrokken kinderen.

Uitgangspunt is dat ieder kind kan leren. Samen spelen, samen leren met leeftijdgenootjes op dezelfde school in de eigen buurt. Door mee te doen op de school in de wijk worden de kinderen omringd door een rijk taalaanbod, doen zij spelervaringen op en worden zij in hun ontwikkeling gestimuleerd. Kinderen leren van elkaar.

Er zijn meer dan 30 Samen naar School klassen in ruim 20 gemeenten in Nederland; de meeste in het basisonderwijs en enkele in het voortgezet onderwijs. In de klassen zitten meer dan 200 kinderen met een beperking (februari, 2019). Er zijn meer dan 10 klassen in oprichting.

Alle Samen naar School klassen zijn particulier initiatief, vaak van ouders, soms van zorgprofessionals of leerkrachten. Alle Samen naar School klassen zijn mede mogelijk gemaakt dankzij steun (geld, kennis en netwerk) van Het Gehandicapte Kind. Ook ontvangen alle klassen in oprichting steun van deze goede doelenorganisatie.

5. Voor wie is de Samen naar School klas

De Samen naar School klas is er voor kinderen met een breed spectrum aan beperkingen.⁴ Dat kan autisme zijn, een verstandelijke beperking of ernstig meervoudige beperkingen. Ouders kiezen specifiek voor deze klas omdat zij onderwijs en goede zorg willen voor hun kind en thuisnabij.

De Samen naar School klas biedt ook maatwerk aan de kinderen met een beperking die uitvallen bij het speciaal of regulier onderwijs, of helemaal geen onderwijs krijgen omdat ze thuiszitten of hun dag besteden in een kinderdagcentrum. Een Samen naar School klas biedt juist die kinderen de kans weer een school binnen te komen.

6. Wat kunt u van het Expertisecentrum Samen naar School verwachten

Graag gaan wij persoonlijk en oriënterend met u in gesprek over hoe er een Samen naar School klas in uw gemeente kan worden gerealiseerd. Wij vertellen u over de ervaringen die elders in het land zijn opgedaan, over de goede voorbeelden en de voorwaarden voor een succesvolle implementatie in de school. U kunt deelnemen aan een werkbezoek aan een Samen naar School klas om een beeld te krijgen en ervaringen uit de eerste hand te vernemen. Wij komen graag met u in contact.

---

⁴ Van de ruim 200 kinderen in de Samen naar School klassen heeft 9 % Downsyndroom, 20 % autisme en 55 % een meervoudige beperking (februari 2019). Daarnaast zijn er kinderen met taalontwikkelingsstoornissen en hechtingsproblematiek.

Contactgegevens:

Joke Visser, coördinator Expertisecentrum Samen naar School

jvisser@nsgk.nl

06-15007919

www.samennaarschool.nl

Waarom is doel 4 van belang voor lokale overheden?

Onderwijs, met name lager onderwijs, is een directe verantwoordelijkheid van lokale overheden in veel landen. Dit betekent dat de lokale overheden worden opgeroepen om te helpen om doel 4 te bereiken.

Lokale overheden verkeren in een goede positie om de belemmeringen voor schoolbezoek in de gemeente te identificeren en aan te pakken.

Lokale overheden kunnen programma's van technisch onderwijs en beroepsonderwijs integreren in strategieën voor lokale economische ontwikkeling, om ervoor te zorgen dat het onderwijs de kansen op de arbeidsmarkt vergroot.

Lokale overheden verkeren in een bijzonder goede positie om kwetsbare en gemarginaliseerde individuen en gemeenschappen de helpende hand te bieden en ervoor te zorgen dat ze toegang hebben tot onderwijs en opleidingen die aan hun behoeften voldoen.

ANDERE RELEVANTE INTERNATIONALE AGENDA'S:

• Financing for Development • Beijing +20 • Habitat III

RELEVANTE TARGETS VOOR LOKALE OVERHEDEN

4.1 In 2030 is ervoor gezorgd dat alle meisjes en jongens vrij, onpartijdig en goed **BASIS- EN VOORTGEZET ONDERWIJS** kunnen voltooien, met inbegrip van relevante en effectieve leerresultaten

4.2 In 2030 is ervoor gezorgd dat alle meisjes en jongens toegang hebben tot **KINDERDAGVERBLIJVEN, ZORG EN PREPMAIR ONDERWIJS** van hoogwaardige kwaliteit, zodat ze klaar zijn voor het basis onderwijs

4.3 In 2030 is ervoor gezorgd dat **ALLE VROUWEN EN MANNEN GELIJKE TOEGANG HEBBEN** tot betaalbaar, hoogwaardig technisch, beroepsgericht en hoger onderwijs, met inbegrip van universitaire onderwijs

4.4 In 2030 is het aantal jongeren en volwassenen dat over relevante vaardigheden beschikt, zoals **TECHNISCHE EN BEROEPSVAARDIGHEDEN**, toegenomen

4.5 In 2030 is genderongelijkheid in het onderwijs geëlimineerd en is er gezorgd voor **GELIJKE TOEGANG TOT ALLE NIVEAUS VAN HET ONDERWIJS** en de beroepsopleiding voor kwetsbare groepen, zoals personen met een handicap, inheemse volkeren en kinderen in kwetsbare situaties

4.7 In 2030 is ervoor gezorgd dat alle leerlingen de kennis en vaardigheden opdoen die nodig zijn om duurzame ontwikkeling te bevorderen, zoals **EDUCATIE GERICHT OP DUURZAME ONTWIKKELING**, duurzame levensstijlen, mensenrechten, gendergelijkheid, bevordering van een cultuur van vrede en geweldloosheid, wereldburgerschap, de waardering van culturele diversiteit en de bijdrage van cultuur aan duurzame ontwikkeling

4.a **ONDERWIJSFACILITEITEN BOUWEN EN VERBETEREN** die kind-, handicap- en gendervriendelijk zijn en veilige, niet-gewelddadige, inclusieve en effectieve leeromgevingen voor allen bieden

